

miljöpartiet de gröna

Tranås

Budget 2026
Med plan 2027–2029

Budget år 2026

Anpassning till ekonomiska förutsättningar.

Driftsramar				
	Teknisk ram 2026	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioriteringar 2026
Kommunfullmäktige	2 686			2 686
Revision	1 205			1 205
Överförmyndare	2 943			2 943
Valnämnd	520			520
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	125 613	7 700	5 550	131 163
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	109 765	30 000	24 700	134 465
Bygg- och miljönämnden	7 284	1 050	750	8 034
Teknik- och griftegårdsnämnden	62 468	3 000	0	62 468
Kultur- och fritidsnämnden	57 546	10 500	5 000	62 546
Barn- och utbildningsnämnden	513 396	76 625	67 000	580 396
Vård- och omsorgsnämnden	491 190	2 200	-7 000	484 190
	0			
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 374 617	131 075	96 000	1 470 617
FINANSFÖRVALTNING	-1 496 297			-1 496 297
BERÄKNAT RESULTAT	-121 680			-25 680
Resultatmål (tkr)	-35 795			-35 795
Återstår till prioriteringar	-85 885		10 115	10 115
Skatteintäkter och generella bidrag	-1 491 449			-1 492 449
Resultatmål (i %)	2,4%			1,7%

Kommunfullmäktige

Ram driftbudget 2,686 mkr.

Revision

Ram driftbudget 1,205 mkr.

Överförmyndare

Ram driftbudget 2,943 mkr.

Valnämnd

Ram driftbudget 0,520 mkr.

Kommunstyrelsen och kommunledningsförvaltningen

Ram driftbudget 130,913 mkr.

Vi föreslår en fortsatt IT-satsning (**3 mkr**) med fokus på effektivisering och samordning genom införandet av Office 365 i hela organisationen. Genom att använda moderna, molnbaserade verktyg förbättrar vi den interna

kommunikationen, ökar den digitala säkerheten och skapar förutsättningar för mer flexibla och hållbara arbetsformer – i linje med Agenda 2030:s mål om hållbar industri, innovation och infrastruktur (mål 9).

Vi ser även positivt på en satsning på 10-milaorienteringen **(1,5 mkr)** – ett stort idrottsevenemang som stärker det lokala föreningslivet och främjar både folkhälsa (mål 3) och social sammanhållning.

Dessutom vill vi intensifiera kommunens arbete med miljöhänsyn i upphandlingar **(0,75 mkr/år)**. Genom att ställa tydliga krav på minskade koldioxidutsläpp och cirkulära lösningar driver vi på klimatomställningen, vilket ligger i linje med både kommunens miljömål och Agenda 2030:s mål om hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Vi föreslår även ökade satsningar på kommunens beredskapsarbete (0,3 mkr/år). I dagsläget täcks endast lönekostnader genom statliga medel, vilket inte är tillräckligt för att möta de ökade kraven på robusthet och krisberedskap i ett förändrat omvärldsläge. Genom att avsätta egna resurser skapar vi bättre förutsättningar för att bygga upp kapacitet inom civil beredskap, säkerhet och kontinuitetsplanering – vilket är avgörande för att skydda samhällsviktig verksamhet och trygghet för kommunens invånare.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Individ och Arbetsmarknadsnämnden

Ram driftbudget 134, 465 mkr. (år 1)

Vi föreslår en tillfällig utökning av nämndens ram i syfte att stärka arbetet med att långsiktigt nå en budget i balans. Individ- och arbetsmarknadsnämnden hanterar komplexa och ofta kostnadsdrivande insatser för människor i utsatta livssituationer. För att lyckas med en ekonomiskt och socialt hållbar omställning krävs resurser för att bygga upp förebyggande och effektiva arbetssätt.

Genom att tillföra extra medel under en treårsperiod skapar vi förutsättningar för att minska det långsiktiga beroendet av akuta och dyra lösningar, och i stället satsa på insatser som leder till egen försörjning, ökad inkludering och minskat utanförskap – i linje med Agenda 2030:s mål om minskad ojämlikhet (mål 10), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8) samt ett tryggt och inkluderande samhälle (mål 1 och 16).

En sådan investering är nödvändig för att vända utvecklingen på ett hållbart sätt och möjliggöra en ekonomi i balans senast år tre.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Bygg och Miljönämnden

Ram driftbudget 8,034 mkr.

Vi föreslår att nämnden prioriterar inrättandet av en tjänst **(0,75 mkr/år)** som hållbarhetssamordnare. Behovet av en tydlig samordningsfunktion inom hållbarhetsområdet ökar i takt med att kraven på miljö- och klimatarbete växer, både från lagstiftning, nationella mål och Agenda 2030.

En hållbarhetssamordnare skulle stärka nämndens förmåga att arbeta strategiskt och tvärsektoriellt med hållbar utveckling, klimatanpassning och miljömål. Tjänsten skulle också bidra till bättre uppföljning, samordning av insatser samt säkerställa att hållbarhetsaspekter integreras tidigt i samhällsbyggnadsprocesser, miljötillsyn och planering.

Satsningen ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13), och är en viktig pusselbit i att driva hela kommunens omställningsarbete framåt.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Teknik- och griftegårdsnämnden

Ram driftbudget 62,468 mkr.

Vi prioriterar ett mer hållbart skogsbruk men anser att det är möjligt att prioritera inom befintlig ram. Genom att omfördela resurser och satsa på smalare vägar i vissa områden uppnår vi flera syften samtidigt: lägre hastigheter, ökad trafiksäkerhet och minskat behov av farthinder. Detta harmonierar med den redan införda sänkningen av hastighetsbegränsningen till 40 km/h, vilket ytterligare stärker effekten.

Vi vill också understryka att breda, asfalterade vägar medför höga framtida underhållskostnader. Genom att välja smarta och hållbara lösningar i planeringen minskar vi inte bara kostnaderna över tid, utan även miljöpåverkan – i linje med kommunens egna klimatmål och Agenda 2030:s mål om hållbar infrastruktur (mål 9), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

En klimatsmart väg- och skogsförvaltning bidrar därmed både till god hushållning med kommunens resurser och till att vi når våra långsiktiga miljö- och hållbarhetsmål.

Därutöver bedömer vi att intäkter från införande av parkeringsavgifter kan uppgå till cirka 1 miljon kronor. Dessa medel möjliggör ytterligare satsningar utan att överskrida den tekniska ramen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Kultur och fritidsnämnden

Ram driftbudget 62,546 mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,5 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga.

Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Utöver detta föreslår vi **1,0 miljon kronor/år** för särskilda satsningar på den smalare kulturen. Det handlar om att möjliggöra fler uttryck och att bredda det kulturella utbudet så att fler känner sig representerade och inkluderade. Medel bör även kunna användas till att utveckla infrastrukturen för kulturutövande, exempelvis genom att skapa fler replokaler och andra kreativa utrymmen för unga och ideella kulturaktörer.

Vi föreslår en riktad satsning på fältassistenter med inriktning mot ungdomar. Syftet är att arbeta uppsökande, relationsbyggande och förebyggande i miljöer där unga rör sig – både i skolor och på fritiden. Fältassistenterna ska vara närvarande vuxna förebilder som kan fånga upp unga i riskzon, skapa förtroende och bidra till att förhindra rekrytering till kriminalitet eller destruktiva miljöer.

Satsningen omfattar **1,5 miljoner kronor/år** och möjliggör nyrekrytering eller förstärkning av ett befintligt team. Arbetet ska ske i nära samverkan med skola, fritid, civilsamhälle och socialtjänst och bygga på principer om tillit, medmänsklighet och långsiktighet.

Tillsammans stärker dessa satsningar både folkhälsan, den kulturella mångfalden och möjligheten till ett rikt och tillgängligt fritidsliv i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Barn och Utbildningsnämnden

Ram driftbudget 580,396 mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med 67 miljoner kronor till Barn- och utbildningsnämnden för att möta både ekonomiska och kvalitativa behov i verksamheten. Av dessa medel avsätts en del till hyreskompensation för nya skolor, vilket är nödvändigt för att klara den ekonomiska påverkan av kommunens investeringar i moderna och ändamålsenliga lärmiljöer.

Vi föreslår även en ramförstärkning till både grundskolan och gymnasieskolan, för att säkerställa att kvaliteten i undervisningen kan bibehållas trots ökade kostnader och växande elevgrupper.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,0 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga. Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Inom ramen av den totala förstärkningen prioriterar vi särskilt **5 miljoner kronor** för att minska barngruppernas storlek i förskolan. Mindre grupper ger bättre arbetsmiljö för personalen, mer tid för varje barn och främjar barns språkliga, sociala och emotionella utveckling – i linje med forskning och nationella rekommendationer.

Denna satsning ligger i linje med Agenda 2030:s mål om god utbildning för alla (mål 4), hälsa och välbefinnande (mål 3) samt jämställdhet (mål 5), och stärker kommunens ambition om att vara en attraktiv plats för barn, elever och medarbetare i utbildningssystemet.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Vård och Omsorgsnämnden

Ram driftbudget 484,190 mkr.

Vi föreslår en minskning av den tekniska ramen med **-7 miljoner kronor**, med utgångspunkt i att nämnden redan bedriver en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Genom fortsatt fokus på god resursanvändning och smarta arbetssätt ser vi möjlighet att effektivisera ytterligare utan att kompromissa med omsorgens innehåll eller tryggheten för brukarna.

Samtidigt vill vi inom befintlig ram genomföra prioriteringar kopplade till ”ökad tillgång till rätt kompetens”. För att möta framtidens behov krävs fortsatt arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter för personalen. Genom att satsa på strategisk rekrytering, kompetensutveckling och nya arbetssätt stärker vi kvaliteten i omsorgen och ökar förutsättningarna att behålla och attrahera medarbetare.

Detta ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), anständiga arbetsvillkor (mål 8) och minskad ojämlikhet (mål 10), och stöder ett hållbart och tryggt omsorgssystem i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Investeringar 2026

Skattefinansierade investering				
NÄMNDER	Prel ram 2026	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioriteringar 2026
Kommunfullmäktige inkl. revision m. fl.	0			0
Kommunstyrelsen	12 012	9 112	-1 774	10 238
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	788	1 800	-788	0
Bygg- och miljönämnden	250	250	-27	223
Teknik- och griftegårdsnämnden	28 090	28 090	-6 590	21 500
Kultur- och fritidsnämnden	4 535	4 535	-896	3 639
Barn- och utbildningsnämnden	12 530	12 530	-1 750	10 780
Vård- och omsorgsnämnden	4 450	8 525	-3 850	600
SUMMA INVESTERINGAR	62 655	64 842	-15 675	46 980
Exploatering (företagslönsam investering)	16 000	18 900		16 000
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM SKATTEFIN.	78 655	83 742		62 980
Avskrivningar	32 300			32 300
Försäljning mark	5 000			5 000
Utrymme för investeringar (avskr + resultat)	73 095			62 980
Differens (- saknas finansiering)	-5 560			0
Taxefinansierade investeringar				
VERKSAMHETER	Prel ram 2026	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioriteringar 2026
VA-verksamheten	29 850	23 250		29 850
Avfallsverksamheten	23 250	31 300		23 250
Griftegårdsverksamheten	6 900	5 450		6 900
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM TAXEFIN.	60 000	60 000		60 000
Avskrivningar	11 900			11 900
Differens (- saknas finansiering)	-48 100			-48 100

Hållbara investeringar för framtiden. Miljöpartiet föreslår att Tranås kommun inför en grön inriktning i investeringsbudgeten där miljö- och klimatperspektivet integreras i alla investeringar. Det innebär att investeringar i infrastruktur, byggnader och exploatering ska:

Klimat- och miljöbedömas innan beslut

Prioritera lösningar som minskar utsläpp, sparar energi och främjar biologisk mångfald

Utgå från hållbara material, cirkulära flöden och livscykelperspektiv

Stödja omställningen till ett klimatsmart och resilient samhälle

Tranås investeringsbudget ska vara en framtidsbudget – inte en fossil skugga från gårdagen.

Förslag för hållbarhetsbedömning

Bedömningsområde	Kommentar
Klimatpåverkan	● Låg / ● Medel / ● Hög (motivera – t.ex. byggmaterial, energiåtgång)
Energi och resurseffektivitet	(Ex: byggs med lågenergiteknik, solceller installeras, minskat energibehov)
Cirkularitet	(Ex: återbruk av byggmaterial, demonterbart, låg avfallsmängd)
Biologisk mångfald & ekosystem	(Ex: påverkar inte grönytor / compensation sker / ekosystemstjänster stärks)
Mobilitet och tillgänglighet	(Ex: cykelparkering, kollektivtrafikhärla, gångvänlig planering)
Social hållbarhet	(Ex: tryggt, tillgängligt, främjar jämlikhet och inkludering)

Rekommendation: Denna investering bedöms som: hållbar / kräver justering / bör omprövas.

Budget plan år 2027

Anpassning till ekonomiska förutsättningar.

Driftsramar				
	Teknisk ram 2027	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2027
Kommunfullmäktige	2 747			2 747
Revision	1 243			1 243
Överförmyndare	3 037			3 037
Valnämnd	21			21
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	129 002	8 400	5 550	134 552
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	113 192	20 000	17 000	130 192
Bygg- och miljönämnden	7 499	850	1 050	8 549
Teknik- och griftegårdsnämnden	65 458	6 400	0	65 458
Kultur- och fritidsnämnden	59 496	10 500	5 000	64 496
Barn- och utbildningsnämnden	524 066	76 120	65 700	589 766
Vård- och omsorgsnämnden	516 913	2 200	-4 500	512 413
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 422 675	124 470	89 800	1 512 475
FINANSFÖRVALTNING	-1 540 356			-1 540 356
BERÄKNAT RESULTAT	-117 681			-27 881
Resultatmål (tkr)	-36 788			-36 788
Återstår till prioriteringar	-80 893		8 907	8 907
Skatteintäkter och generella bidrag	-1 532 814			-1 491 449
Resultatmål (i %)	2,4%			1,9%

Kommunfullmäktige

Ram driftbudget 2,747mkr

Revision

Ram driftbudget 1,243mkr

Överförmyndare

Ram driftbudget 3,037mkr

Valnämnd

Ram driftbudget 0,021mkr

Kommunstyrelsen och kommunledningsförvaltningen

Ram driftbudget 134,552 mkr.

Intensifiera kommunens arbete med miljöhänsyn i upphandlingar (**0,75 mkr/år**). Genom att ställa tydliga krav på minskade koldioxidutsläpp och cirkulära lösningar driver vi på klimatomställningen, vilket ligger i linje med

både kommunens miljömål och Agenda 2030:s mål om hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Vi föreslår även ökade satsningar på kommunens beredskapsarbete (0,3 mkr/år). I dagsläget täcks endast lönekostnader genom statliga medel, vilket inte är tillräckligt för att möta de ökade kraven på robusthet och krisberedskap i ett förändrat omvärldsläge. Genom att avsätta egna resurser skapar vi bättre förutsättningar för att bygga upp kapacitet inom civil beredskap, säkerhet och kontinuitetsplanering – vilket är avgörande för att skydda samhällsviktig verksamhet och trygghet för kommunens invånare.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Individ och Arbetsmarknadsnämnden

Ram driftbudget 130, 192 mkr. (år 2)

Vi föreslår en tillfällig utökning av nämndens ram i syfte att stärka arbetet med att långsiktigt nå en budget i balans. Individ- och arbetsmarknadsnämnden hanterar komplexa och ofta kostnadsdrivande insatser för människor i utsatta livssituationer. För att lyckas med en ekonomiskt och socialt hållbar omställning krävs resurser för att bygga upp förebyggande och effektiva arbetssätt.

Genom att tillföra extra medel under en treårsperiod skapar vi förutsättningar för att minska det långsiktiga beroendet av akuta och dyra lösningar, och i stället satsa på insatser som leder till egen försörjning, ökad inkludering och minskat utanförskap – i linje med Agenda 2030:s mål om minskad ojämlikhet (mål 10), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8) samt ett tryggt och inkluderande samhälle (mål 1 och 16).

En sådan investering är nödvändig för att vända utvecklingen på ett hållbart sätt och möjliggöra en ekonomi i balans senast år tre.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Bygg och Miljönämnden

Ram driftbudget 8,549 mkr.

Vi föreslår att nämnden prioriterar inrättandet av en tjänst **(0,75 mkr/år)** som hållbarhetssamordnare. Behovet av en tydlig samordningsfunktion inom hållbarhetsområdet ökar i takt med att kraven på miljö- och klimatarbete växer, både från lagstiftning, nationella mål och Agenda 2030.

En hållbarhetssamordnare skulle stärka nämndens förmåga att arbeta strategiskt och tvärsektoriellt med hållbar utveckling, klimatanpassning och miljömål. Tjänsten skulle också bidra till bättre uppföljning, samordning av insatser samt säkerställa att hållbarhetsaspekter integreras tidigt i samhällsbyggnadsprocesser, miljötillsyn och planering.

Satsningen ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt

bekämpa klimatförändringarna (mål 13), och är en viktig pusselbit i att driva hela kommunens omställningsarbete framåt.

Till detta så anser vi också att äskandet om **300 tkr/år** att hitta nya ändamålsenliga lokaler ryms från 2027

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Teknik- och griftegårdsnämnden

Ram driftbudget 65,458mkr.

Vi anser att ett mer hållbart skogsbruk är möjligt att prioritera inom befintlig ram. Genom att omfördela resurser och satsa på smalare vägar i vissa områden uppnår vi flera syften samtidigt: lägre hastigheter, ökad trafiksäkerhet och minskat behov av farthinder. Detta harmonierar med den redan införda sänkningen av hastighetsbegränsningen till 40 km/h, vilket ytterligare stärker effekten.

Vi vill också understryka att breda, asfalterade vägar medför höga framtida underhållskostnader. Genom att välja smarta och hållbara lösningar i planeringen minskar vi inte bara kostnaderna över tid, utan även miljöpåverkan – i linje med kommunens egna klimatmål och Agenda 2030:s mål om hållbar infrastruktur (mål 9), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

En klimatsmart väg- och skogsförvaltning bidrar därmed både till god hushållning med kommunens resurser och till att vi når våra långsiktiga miljö- och hållbarhetsmål.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Kultur och Fritidsnämnden

Ram driftbudget 64,496mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,5 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga.

Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Utöver detta föreslår vi **1,0 miljon kronor/år** för särskilda satsningar på den smalare kulturen. Det handlar om att möjliggöra fler uttryck och att bredda det kulturella utbudet så att fler känner sig representerade och inkluderade.

Medel bör även kunna användas till att utveckla infrastrukturen för kulturutövande, exempelvis genom att skapa fler replokaler och andra kreativa utrymmen för unga och ideella kulturaktörer.

Vi föreslår en riktad satsning på fältassistenter med inriktning mot ungdomar. Syftet är att arbeta uppsökande, relationsbyggande och förebyggande i miljöer där unga rör sig – både i skolor och på fritiden. Fältassistenterna ska vara närvarande vuxna förebilder som kan fånga upp unga i riskzon, skapa förtroende och bidra till att förhindra rekrytering till kriminalitet eller destruktiva miljöer.

Satsningen omfattar **1,5 miljoner kronor/år** och möjliggör nyrekrytering eller förstärkning av ett befintligt team. Arbetet ska ske i nära samverkan med skola, fritid, civilsamhälle och socialtjänst och bygga på principer om tillit, medmänsklighet och långsiktighet.

Tillsammans stärker dessa satsningar både folkhälsan, den kulturella mångfalden och möjligheten till ett rikt och tillgängligt fritidsliv i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Barn och Utbildningsnämnden

Ram driftbudget 589,766mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med 63,7 miljoner kronor till Barn- och utbildningsnämnden för att möta både ekonomiska och kvalitativa behov i verksamheten. Av dessa medel avsätts en del till hyreskompensation för nya skolor, vilket är nödvändigt för att klara den ekonomiska påverkan av kommunens investeringar i moderna och ändamålsenliga lärmiljöer.

Vi föreslår även en ramförstärkning till både grundskolan och gymnasieskolan, för att säkerställa att kvaliteten i undervisningen kan bibehållas trots ökade kostnader och växande elevgrupper.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,0 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga. Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig

investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Inom ramen av den totala förstärkningen prioriterar vi särskilt **5 miljoner kronor** för att minska barngruppernas storlek i förskolan. Mindre grupper ger bättre arbetsmiljö för personalen, mer tid för varje barn och främjar barns språkliga, sociala och emotionella utveckling – i linje med forskning och nationella rekommendationer.

Denna satsning ligger i linje med Agenda 2030:s mål om god utbildning för alla (mål 4), hälsa och välbefinnande (mål 3) samt jämställdhet (mål 5), och stärker kommunens ambition om att vara en attraktiv plats för barn, elever och medarbetare i utbildningssystemet.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Vård och Omsorgsnämnden

Ram driftbudget 512,413mkr.

Vi föreslår en minskning av den tekniska ramen med **-4,5 miljoner kronor**, med utgångspunkt i att nämnden redan bedriver en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Genom fortsatt fokus på god resursanvändning och smarta arbetssätt ser vi möjlighet att effektivisera ytterligare utan att kompromissa med omsorgens innehåll eller tryggheten för brukarna.

Samtidigt vill vi inom befintlig ram genomföra prioriteringar kopplade till ”ökad tillgång till rätt kompetens”. För att möta framtidens behov krävs fortsatt arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter för personalen. Genom att satsa på strategisk rekrytering, kompetensutveckling och nya arbetssätt stärker vi kvaliteten i omsorgen och ökar förutsättningarna att behålla och attrahera medarbetare.

Detta ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), anständiga arbetsvillkor (mål 8) och minskad ojämlikhet (mål 10), och stöder ett hållbart och tryggt omsorgssystem i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram

Investeringar 2027

Skattefinansierade investering				
NÄMNDER	Prel ram 2027	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2027
Kommunfullmäktige inkl. revision m. fl.	0			0
Kommunstyrelsen	6 862	7 562	-1 550	5 312
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	658	700	0	658
Bygg- och miljönämnden	250	250	-27	223
Teknik- och griftegårdsnämnden	30 000	25 000	-8 750	21 250
Kultur- och fritidsnämnden	3 645	3 645	-950	2 695
Barn- och utbildningsnämnden	10 225	10 225	-1 512	8 713
Vård- och omsorgsnämnden	4 280	7 190	-1 950	2 330
SUMMA INVESTERINGAR	55 920	54 572	-14 739	41 181
Exploatering (företagslönsam investering)	23 500	22 800		23 500
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM SKATTEFIN.	79 420	77 372		64 681
Avskrivningar	26 800	26 800		26 800
Försäljning mark	10 000			10 000
Utrymme för investeringar (avskr + resultat)	73 588			64 681
Differens (- saknas finansiering)	-5 832			0
Taxefinansierade investeringar				
VERKSAMHETER	Prel ram 2027	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2027
VA-verksamheten	41 450	4 100		41 450
Avfallsverksamheten	4 100	43 450		4 100
Griftegårdsverksamheten	4 450	7 450		4 450
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM TAXEFIN.	50 000	55 000		50 000
Avskrivningar	11 700			11 700
Differens (- saknas finansiering)	-38 300			-38 300

Hållbara investeringar för framtiden. Miljöpartiet föreslår att Tranås kommun inför en grön inriktning i investeringsbudgeten där miljö- och klimatperspektivet integreras i alla investeringar. Det innebär att investeringar i infrastruktur, byggnader och exploatering ska:

Klimat- och miljöbedömas innan beslut

Prioritera lösningar som minskar utsläpp, sparar energi och främjar biologisk mångfald

Utgå från hållbara material, cirkulära flöden och livscykelperspektiv

Stödja omställningen till ett klimatsmart och resilient samhälle

Tranås investeringsbudget ska vara en framtidsbudget – inte en fossil skugga från gårdagen.

Förslag för hållbarhetsbedömning

Bedömningsområde	Kommentar
Klimatpåverkan	● Låg / ● Medel / ● Hög (motivera – t.ex. byggmaterial, energiåtgång)
Energi och resurseffektivitet	(Ex: byggs med lågenergiteknik, solceller installeras, minskat energibehov)
Cirkularitet	(Ex: återbruk av byggmaterial, demonterbart, låg avfallsmängd)
Biologisk mångfald & ekosystem	(Ex: påverkar inte grönytor / compensation sker / ekosystemstjänster stärks)
Mobilitet och tillgänglighet	(Ex: cykelparkering, kollektivtrafiknära, gångvänlig planering)
Social hållbarhet	(Ex: tryggt, tillgängligt, främjar jämlikhet och inkludering)

Rekommendation: Denna investering bedöms som:

hållbar / kräver justering / bör omprövas.

Budget plan år 2028

Anpassning till ekonomiska förutsättningar.

Driftsramar				
	Teknisk ram 2028	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering år 2028
Kommunfullmäktige	2 835			2 835
Revision	1 286			1 286
Överförmyndare	3 140			3 140
Valnämnd	21			21
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	133 029	8 700	5 550	138 579
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	116 875	10 000	5 000	121 875
Bygg- och miljönämnden	7 752	350	1 050	8 802
Teknik- och griftegårdsnämnden	68 879	6 400	0	68 879
Kultur- och fritidsnämnden	61 560	10 500	5 000	66 560
Barn- och utbildningsnämnden	536 903	76 860	65 700	602 603
Vård- och omsorgsnämnden	544 477	0		544 477
	0			
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 476 757	112 810	82 300	1 559 057
FINANSFÖRVALTNING	-1 589 329			-1 589 329
BERÄKNAT RESULTAT	-112 572			-30 272
Resultatmål (tkr)	-31 593			-31 593
Återstår till prioriteringar	-80 979		1 321	1 321
Skatteintäkter och generella bidrag	-1 579 664			-1 491 449
Resultatmål (i %)	2,0%			2,0%

Kommunfullmäktige

Ram driftbudget 2,835mkr

Revision

Ram driftbudget 1,286mkr

Överförmyndare

Ram driftbudget 3,140mkr

Valnämnd

Ram driftbudget 0,021mkr

Kommunstyrelsen och kommunledningsförvaltningen

Ram driftbudget 138,579mkr.

Intensifiera kommunens arbete med miljöhänsyn i upphandlingar (**0,75 mkr/år**). Genom att ställa tydliga krav på minskade koldioxidutsläpp och cirkulära lösningar driver vi på klimatomställningen, vilket ligger i linje med

både kommunens miljömål och Agenda 2030:s mål om hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Vi föreslår även ökade satsningar på kommunens beredskapsarbete (0,3 mkr/år). I dagsläget täcks endast lönekostnader genom statliga medel, vilket inte är tillräckligt för att möta de ökade kraven på robusthet och krisberedskap i ett förändrat omvärldsläge. Genom att avsätta egna resurser skapar vi bättre förutsättningar för att bygga upp kapacitet inom civil beredskap, säkerhet och kontinuitetsplanering – vilket är avgörande för att skydda samhällsviktig verksamhet och trygghet för kommunens invånare.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Individ och Arbetsmarknadsnämnden

Ram driftbudget 121, 875 mkr. (år 3)

Vi föreslår en tillfällig utökning av nämndens ram i syfte att stärka arbetet med att långsiktigt nå en budget i balans. Individ- och arbetsmarknadsnämnden hanterar komplexa och ofta kostnadsdrivande insatser för människor i utsatta livssituationer. För att lyckas med en ekonomiskt och socialt hållbar omställning krävs resurser för att bygga upp förebyggande och effektiva arbetssätt.

Genom att tillföra extra medel under en treårsperiod skapar vi förutsättningar för att minska det långsiktiga beroendet av akuta och dyra lösningar, och i stället satsa på insatser som leder till egen försörjning, ökad inkludering och minskat utanförskap – i linje med Agenda 2030:s mål om minskad ojämlikhet (mål 10), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8) samt ett tryggt och inkluderande samhälle (mål 1 och 16).

En sådan investering är nödvändig för att vända utvecklingen på ett hållbart sätt och möjliggöra en ekonomi i balans senast år tre.

Bygg och Miljönämnden

Ram driftbudget 8,802mkr.

Vi föreslår att nämnden prioriterar inrättandet av en tjänst **(0,75 mkr/år)** som hållbarhetssamordnare. Behovet av en tydlig samordningsfunktion inom hållbarhetsområdet ökar i takt med att kraven på miljö- och klimatarbete växer, både från lagstiftning, nationella mål och Agenda 2030.

En hållbarhetssamordnare skulle stärka nämndens förmåga att arbeta strategiskt och tvärssektoriellt med hållbar utveckling, klimatanpassning och miljömål. Tjänsten skulle också bidra till bättre uppföljning, samordning av insatser samt säkerställa att hållbarhetsaspekter integreras tidigt i samhällsbyggnadsprocesser, miljötillsyn och planering.

Satsningen ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13), och är en viktig pusselbit i att driva hela kommunens omställningsarbete framåt.

Till detta så anser vi också att äskandet om **300 tkr/år** att hitta nya ändamålsenliga lokaler rymts från 2027

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Teknik- och griftegårdsnämnden

Ram driftbudget 68,879mkr.

Vi anser att ett mer hållbart skogsbruk är möjligt att prioritera inom befintlig ram. Genom att omfördela resurser och satsa på smalare vägar i vissa områden uppnår vi flera syften samtidigt: lägre hastigheter, ökad trafiksäkerhet och minskat behov av farthinder. Detta harmonierar med den redan införda sänkningen av hastighetsbegränsningen till 40 km/h, vilket ytterligare stärker effekten.

Vi vill också understryka att breda, asfalterade vägar medför höga framtida underhållskostnader. Genom att välja smarta och hållbara lösningar i planeringen minskar vi inte bara kostnaderna över tid, utan även miljöpåverkan – i linje med kommunens egna klimatmål och Agenda 2030:s mål om hållbar infrastruktur (mål 9), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

En klimatsmart väg- och skogsförvaltning bidrar därmed både till god hushållning med kommunens resurser och till att vi når våra långsiktiga miljö- och hållbarhetsmål.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Kultur och Fritidsnämnden

Ram driftbudget 64,496mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,5 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga.

Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Utöver detta föreslår vi **1,0 miljon kronor/år** för särskilda satsningar på den smalare kulturen. Det handlar om att möjliggöra fler uttryck och att bredda det kulturella utbudet så att fler känner sig representerade och inkluderade. Medel bör även kunna användas till att utveckla infrastrukturen för

kulturutövande, exempelvis genom att skapa fler replokaler och andra kreativa utrymmen för unga och ideella kulturaktörer.

Tillsammans stärker dessa satsningar både folkhälsan, den kulturella mångfalden och möjligheten till ett rikt och tillgängligt fritidsliv i hela kommunen.

Vi föreslår en riktad satsning på fältassistenter med inriktning mot ungdomar. Syftet är att arbeta uppsökande, relationsbyggande och förebyggande i miljöer där unga rör sig – både i skolor och på fritiden. Fältassistenterna ska vara närvarande vuxna förebilder som kan fånga upp unga i riskzon, skapa förtroende och bidra till att förhindra rekrytering till kriminalitet eller destruktiva miljöer.

Satsningen omfattar **1,5 miljoner kronor/år** och möjliggör nyrekrytering eller förstärkning av ett befintligt team. Arbetet ska ske i nära samverkan med skola, fritid, civilsamhälle och socialtjänst och bygga på principer om tillit, medmänsklighet och långsiktighet.

Tillsammans stärker dessa satsningar både folkhälsan, den kulturella mångfalden och möjligheten till ett rikt och tillgängligt fritidsliv i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Barn och Utbildningsnämnden

Ram driftbudget 602,603mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **63,7 miljoner kronor** till Barn- och utbildningsnämnden för att möta både ekonomiska och kvalitativa behov i verksamheten. Av dessa medel avsätts en del till hyreskompensation för nya skolor, vilket är nödvändigt för att klara den ekonomiska påverkan av kommunens investeringar i moderna och ändamålsenliga lärmiljöer.

Vi föreslår även en ramförstärkning till både grundskolan och gymnasieskolan, för att säkerställa att kvaliteten i undervisningen kan bibehållas trots ökade kostnader och växande elevgrupper.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,0 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga. Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter,

rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Inom ramen av den totala förstärkningen prioriterar vi särskilt **5 miljoner kronor** för att minska barngruppernas storlek i förskolan. Mindre grupper ger bättre arbetsmiljö för personalen, mer tid för varje barn och främjar barns språkliga, sociala och emotionella utveckling – i linje med forskning och nationella rekommendationer.

Denna satsning ligger i linje med Agenda 2030:s mål om god utbildning för alla (mål 4), hälsa och välbefinnande (mål 3) samt jämställdhet (mål 5), och stärker kommunens ambition om att vara en attraktiv plats för barn, elever och medarbetare i utbildningssystemet.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Vård och Omsorgsnämnden

Ram driftbudget 544,477mkr.

Vi föreslår att tekniska ramen fastställs enligt den tekniska ramen, med utgångspunkt i att nämnden bedriver en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Genom fortsatt fokus på god resursanvändning och smarta arbetssätt ser vi möjlighet att fortsätta utan att kompromissa med omsorgens innehåll eller tryggheten för brukarna.

Samtidigt vill vi inom befintlig ram genomföra prioriteringar kopplade till ”ökad tillgång till rätt kompetens”. För att möta framtidens behov krävs fortsatt arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter för personalen. Genom att satsa på strategisk rekrytering, kompetensutveckling och nya arbetssätt stärker vi kvaliteten i omsorgen och ökar förutsättningarna att behålla och attrahera medarbetare.

Detta ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), anständiga arbetsvillkor (mål 8) och minskad ojämlikhet (mål 10), och stöder ett hållbart och tryggt omsorgssystem i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram

Investeringar 2028

Skattefinansierade investering				
NÄMNDER	Prel ram 2028	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2028
Kommunfullmäktige inkl. revision m. fl.	0			0
Kommunstyrelsen	6 862	16 562	-1 500	5 362
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	658	700	0	658
Bygg- och miljönämnden	250	250	-27	223
Teknik- och griftegårdsnämnden	30 000	30 000	-8 450	21 550
Kultur- och fritidsnämnden	3 645	3 645	-950	2 695
Barn- och utbildningsnämnden	10 225	10 225	-1 100	9 125
Vård- och omsorgsnämnden	4 280	4 830	-21	4 259
SUMMA INVESTERINGAR	55 920	66 212	-12 048	43 872
Exploatering (företagslönsam investering)	23 500	33 800		23 500
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM SKATTEFIN.	79 420	100 012		67 372
Avskrivningar	22 100			22 100
Försäljning mark	15 000			15 000
Utrymme för investeringar (avskr + resultat)	68 693			67 372
Differens (- saknas finansiering)	-10 727			0
Taxefinansierade investeringar				
VERKSAMHETER	Prel ram 2028	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2028
VA-verksamheten	41 450	300		41 450
Avfallsverksamheten	4 100	49 750		4 100
Griftegårdsverksamheten	4 450	4 950		4 450
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM TAXEFIN.	50 000	55 000		50 000
Avskrivningar	11 600			11 600
Differens (- saknas finansiering)	-38 400			-38 400

Hållbara investeringar för framtiden. Miljöpartiet föreslår att Tranås kommun inför en grön inriktning i investeringsbudgeten där miljö- och klimatperspektivet integreras i alla investeringar. Det innebär att investeringar i infrastruktur, byggnader och exploatering ska:

Klimat- och miljöbedömas innan beslut

Prioritera lösningar som minskar utsläpp, sparar energi och främjar biologisk mångfald

Utgå från hållbara material, cirkulära flöden och livscykelperspektiv

Stödja omställningen till ett klimatsmart och resilient samhälle

Tranås investeringsbudget ska vara en framtidsbudget – inte en fossil skugga från gårdagen.

Förslag för hållbarhetsbedömning

Bedömningsområde	Kommentar
Klimatpåverkan	● Låg / ● Medel / ● Hög (motivera – t.ex. byggmaterial, energiåtgång)
Energi och resurseffektivitet	(Ex: byggs med lågenergiteknik, solceller installeras, minskat energibehov)
Cirkularitet	(Ex: återbruk av byggmaterial, demonterbart, låg avfallsmängd)
Biologisk mångfald & ekosystem	(Ex: påverkar inte grönytor / compensation sker / ekosystemstjänster stärks)
Mobilitet och tillgänglighet	(Ex: cykelparkering, kollektivtrafiknära, gångvänlig planering)
Social hållbarhet	(Ex: tryggt, tillgängligt, främjar jämlikhet och inkludering)

Rekommendation: Denna investering bedöms som:

hållbar / kräver justering / bör omprövas.

Budget plan år 2029

Anpassning till ekonomiska förutsättningar.

Driftsramar				
	Teknisk ram 2029	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering år 2029
Kommunfullmäktige	2 934			2 934
Revision	1 330			1 330
Överförmyndare	3 249			3 249
Valnämnd	522			522
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	137 183	9 400	5 800	142 983
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	120 871	0	0	120 871
Bygg- och miljönämnden	8 026	350	1 050	9 076
Teknik- och griftegårdsnämnden	72 431	6 400	0	72 431
Kultur- och fritidsnämnden	63 593	14 000	5 000	68 593
Barn- och utbildningsnämnden	550 906	77 000	66 300	617 206
Vård- och omsorgsnämnden	571 735	0		571 735
	0			
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 532 782	107 150	78 150	1 610 932
FINANSFÖRVALTNING	-1 643 707			-1 643 707
BERÄKNAT RESULTAT	-110 926			-32 776
Resultatmål (tkr)	-32 628			-32 628
Återstår till prioriteringar	-78 298		-148	-148
Skatteintäkter och generella bidrag	-1 631 396			-1 491 449
Resultatmål (i %)	2,0%			2,2%

Kommunfullmäktige

Ram driftbudget 2,934mkr

Revision

Ram driftbudget 1,330mkr

Överförmyndare

Ram driftbudget 3,249mkr

Valnämnd

Ram driftbudget 0,522mkr

Kommunstyrelsen och kommunledningsförvaltningen

Ram driftbudget 142,983mkr.

Intensifiera kommunens arbete med miljöhänsyn i upphandlingar (**0,75 mkr/år**). Genom att ställa tydliga krav på minskade koldioxidutsläpp och cirkulära lösningar driver vi på klimatomställningen, vilket ligger i linje med

både kommunens miljömål och Agenda 2030:s mål om hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Vi föreslår även ökade satsningar på kommunens beredskapsarbete (0,3 mkr/år). I dagsläget täcks endast lönekostnader genom statliga medel, vilket inte är tillräckligt för att möta de ökade kraven på robusthet och krisberedskap i ett förändrat omvärldsläge. Genom att avsätta egna resurser skapar vi bättre förutsättningar för att bygga upp kapacitet inom civil beredskap, säkerhet och kontinuitetsplanering – vilket är avgörande för att skydda samhällsviktig verksamhet och trygghet för kommunens invånare.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Individ och Arbetsmarknadsnämnden

Ram driftbudget 120, 871 mkr. (Budget i balans)

Vi föreslår att den tekniska ramen fastställs

Genom att tillfört extra medel under en treårsperiod har vi skapat förutsättningar för att minska det långsiktiga beroendet av akuta och dyra lösningar, och i stället satsa på insatser som leder till egen försörjning, ökad inkludering och minskat utanförskap – i linje med Agenda 2030:s mål om minskad ojämlikhet (mål 10), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8) samt ett tryggt och inkluderande samhälle (mål 1 och 16).

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Bygg och Miljönämnden

Ram driftbudget 9,076mkr.

Vi föreslår att nämnden prioriterar inrättandet av en tjänst **(0,75 mkr/år)** som hållbarhetssamordnare. Behovet av en tydlig samordningsfunktion inom hållbarhetsområdet ökar i takt med att kraven på miljö- och klimatarbete växer, både från lagstiftning, nationella mål och Agenda 2030.

En hållbarhetssamordnare skulle stärka nämndens förmåga att arbeta strategiskt och tvärsektoriellt med hållbar utveckling, klimatanpassning och miljömål. Tjänsten skulle också bidra till bättre uppföljning, samordning av insatser samt säkerställa att hållbarhetsaspekter integreras tidigt i samhällsbyggnadsprocesser, miljötillsyn och planering.

Satsningen ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13), och är en viktig pusselbit i att driva hela kommunens omställningsarbete framåt.

Till detta så anser vi också att äskandet om **300 tkr/år** att hitta nya ändamålsenliga lokaler rymts från 2027

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Teknik- och griftegårdsnämnden

Ram driftbudget 72,431mkr.

Vi anser att ett mer hållbart skogsbruk är möjligt att prioritera inom befintlig ram. Genom att omfördela resurser och satsa på smalare vägar i vissa områden uppnår vi flera syften samtidigt: lägre hastigheter, ökad trafiksäkerhet och minskat behov av farthinder. Detta harmonierar med den redan införda sänkningen av hastighetsbegränsningen till 40 km/h, vilket ytterligare stärker effekten.

Vi vill också understryka att breda, asfalterade vägar medför höga framtida underhållskostnader. Genom att välja smarta och hållbara lösningar i planeringen minskar vi inte bara kostnaderna över tid, utan även miljöpåverkan – i linje med kommunens egna klimatmål och Agenda 2030:s mål om hållbar infrastruktur (mål 9), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

En klimatsmart väg- och skogsförvaltning bidrar därmed både till god hushållning med kommunens resurser och till att vi når våra långsiktiga miljö- och hållbarhetsmål.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Kultur och Fritidsnämnden

Ram driftbudget 68,593mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,5 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga.

Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Utöver detta föreslår vi **1,0 miljon kronor/år** för särskilda satsningar på den smalare kulturen. Det handlar om att möjliggöra fler uttryck och att bredda det kulturella utbudet så att fler känner sig representerade och inkluderade. Medel bör även kunna användas till att utveckla infrastrukturen för kulturutövande, exempelvis genom att skapa fler replokaler och andra kreativa utrymmen för unga och ideella kulturaktörer.

Vi föreslår en riktad satsning på fältassistenter med inriktning mot ungdomar. Syftet är att arbeta uppsökande, relationsbyggande och förebyggande i miljöer där unga rör sig – både i skolor och på fritiden.

Fältassistenter ska vara närvarande vuxna förebilder som kan fånga upp unga i riskzon, skapa förtroende och bidra till att förhindra rekrytering till kriminalitet eller destruktiva miljöer.

Satsningen omfattar **1,5 miljoner kronor/år** och möjliggör nyrekrytering eller förstärkning av ett befintligt team. Arbetet ska ske i nära samverkan med skola, fritid, civilsamhälle och socialtjänst och bygga på principer om tillit, medmänsklighet och långsiktighet.

Tillsammans stärker dessa satsningar både folkhälsan, den kulturella mångfalden och möjligheten till ett rikt och tillgängligt fritidsliv i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Barn och Utbildningsnämnden

Ram driftbudget 617,206mkr.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **64,3 miljoner kronor** till Barn- och utbildningsnämnden för att möta både ekonomiska och kvalitativa behov i verksamheten. Av dessa medel avsätts en del till hyreskompensation för nya skolor, vilket är nödvändigt för att klara den ekonomiska påverkan av kommunens investeringar i moderna och ändamålsenliga lärmiljöer.

Vi föreslår även en ramförstärkning till både grundskolan och gymnasieskolan, för att säkerställa att kvaliteten i undervisningen kan bibehållas trots ökade kostnader och växande elevgrupper.

Vi föreslår en ökad teknisk ram med **2,0 miljoner kronor/år** för prioriterade satsningar på förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga. Genom att stärka tillgången till meningsfulla fritidsaktiviteter, rörelsefrämjande insatser och trygga mötesplatser vill vi skapa goda förutsättningar för välbefinnande och inkludering. Detta är en långsiktig investering i barn och ungas livsvillkor, i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10) och inkluderande samhällen (mål 11).

Inom ramen av den totala förstärkningen prioriterar vi särskilt **5 miljoner kronor** för att minska barngruppernas storlek i förskolan. Mindre grupper ger bättre arbetsmiljö för personalen, mer tid för varje barn och främjar

barns språkliga, sociala och emotionella utveckling – i linje med forskning och nationella rekommendationer.

Denna satsning ligger i linje med Agenda 2030:s mål om god utbildning för alla (mål 4), hälsa och välbefinnande (mål 3) samt jämställdhet (mål 5), och stärker kommunens ambition om att vara en attraktiv plats för barn, elever och medarbetare i utbildningssystemet.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram.

Vård och Omsorgsnämnden

Ram driftbudget 571,735mkr.

Vi föreslår att tekniska ramen fastställs enligt den tekniska ramen, med utgångspunkt i att nämnden bedriver en kostnadseffektiv verksamhet med hög kvalitet. Genom fortsatt fokus på god resursanvändning och smarta arbetssätt ser vi möjlighet att fortsätta utan att kompromissa med omsorgens innehåll eller tryggheten för brukarna.

Samtidigt vill vi inom befintlig ram genomföra prioriteringar kopplade till ”ökad tillgång till rätt kompetens”. För att möta framtidens behov krävs fortsatt arbete med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter för personalen. Genom att satsa på strategisk rekrytering, kompetensutveckling och nya arbetssätt stärker vi kvaliteten i omsorgen och ökar förutsättningarna att behålla och attrahera medarbetare.

Detta ligger i linje med Agenda 2030:s mål om hälsa och välbefinnande (mål 3), anständiga arbetsvillkor (mål 8) och minskad ojämlikhet (mål 10), och stöder ett hållbart och tryggt omsorgssystem i hela kommunen.

Övriga föreslagna satsningar finansieras inom teknisk ram

Skattefinansierade investering				
NÄMNDER	Prel ram 2029	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2029
Kommunfullmäktige inkl. revision m. fl.	0			0
Kommunstyrelsen	6 862	6 362	-1 800	5 062
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	658	700	0	658
Bygg- och miljönämnden	250	250	-27	223
Teknik- och griftegårdsnämnden	30 000	30 000	-8 450	21 550
Kultur- och fritidsnämnden	3 645	3 645	-950	2 695
Barn- och utbildningsnämnden	10 225	10 225	-1 367	8 858
Vård- och omsorgsnämnden	4 280	5 310	-1 050	3 230
SUMMA INVESTERINGAR	55 920	56 492	-13 644	42 276
Exploatering (företagslönsam investering)	23 500	35 300		23 500
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM SKATTEFIN.	79 420	91 792		65 776
Avskrivningar	18 000			18 000
Försäljning mark	15 000			15 000
Utrymme för investeringar (avskr + resultat)	65 628			65 776
Differens (- saknas finansiering)	-13 792			0
Taxefinansierade investeringar				
VERKSAMHETER	Prel ram 2029	Förslag från respektive nämnd	Prioriteringar	Ram efter prioritering ar 2029
VA-verksamheten	41 450	1 500		41 450
Avfallsverksamheten	4 100	48 550		4 100
Griftegårdsverksamheten	4 450	4 950		4 450
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM TAXEFIN.	50 000	55 000		50 000
Avskrivningar	11 400			11 400
Differens (- saknas finansiering)	-38 600			-38 600

Hållbara investeringar för framtiden. Miljöpartiet föreslår att Tranås kommun inför en grön inriktning i investeringsbudgeten där miljö- och klimatperspektivet integreras i alla investeringar. Det innebär att investeringar i infrastruktur, byggnader och exploatering ska:

Klimat- och miljöbedömas innan beslut

Prioritera lösningar som minskar utsläpp, sparar energi och främjar biologisk mångfald

Utgå från hållbara material, cirkulära flöden och livscykelperspektiv

Stödja omställningen till ett klimatsmart och resilient samhälle

Tranås investeringsbudget ska vara en framtidsbudget – inte en fossil skugga från gårdagen.

Förslag för hållbarhetsbedömning

Bedömningsområde	Kommentar
Klimatpåverkan	● Låg / ● Medel / ● Hög (motivera – t.ex. byggmaterial, energiåtgång)
Energi och resurseffektivitet	(Ex: byggs med lågenergiteknik, solceller installeras, minskat energi behov)
Cirkularitet	(Ex: återbruk av byggmaterial, demonterbart, låg avfallsmängd)
Biologisk mångfald & ekosystem	(Ex: påverkar inte grönytor / kompensation sker / ekosystemstjänster stärks)
Mobilitet och tillgänglighet	(Ex: cykelparkering, kollektivtrafiknära, gångvänlig planering)
Social hållbarhet	(Ex: tryggt, tillgängligt, främjar jämlikhet och inkludering)

Rekommendation: Denna investering bedöms som:

hållbar / kräver justering / bör omprövas.